

Rola procesów reindustrializacji na świecie

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Film samouczek](#)
- [Grafika interaktywna](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Rola procesów reindustrializacji na świecie

Źródło: dostępny w internecie: pixabay.com, domena publiczna.

Struktura przemysłu w skali świata jest silnie zróżnicowana. W krajach wysoko rozwiniętych wysoki udział ma tzw. przemysł zaawansowanych technologii (high-tech). Z kolei w krajach rozwijających się brak możliwości kapitałowych, brak wykształconej kadry i słabo rozwinięty rynek zbytu sprawiają, że produkcja przemysłowa nadal związana jest z górnictwem, przemysłem lekkim i spożywczym.

Twoje cele

- Wyjaśnisz pojęcie reindustrializacji.
- Opisziesz przebieg procesów reindustrializacji na świecie.
- Opisziesz założenia reindustrializacji w Polsce.

Przeczytaj

Definicja: przemysł

Dział nierolniczej produkcji materialnej, w którym wydobywanie zasobów przyrody oraz ich przetwarzanie w dobra zaspokajające potrzeby ludzi jest prowadzone w dużych rozmiarach, przy zastosowaniu podziału pracy i przy użyciu maszyn (do przemysłu nie zalicza się rzemiosła i budownictwa).

Źródło: [Encyklopedia PWN](#)

Reindustrializacja jest to proces sukcesywnej przemiany w strukturze przemysłu gałęzi kapitałochłonnych (wykazujących się dużymi potrzebami energetycznymi, surowcowymi i siły roboczej) na intelektualnie intensywne, które wykazują duże zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowaną kadrę pracowniczą i wymagają zaangażowania nauki.

Proces reindustrializacji najczęściej ma miejsce na terenach, które zostały negatywnie doświadczone procesem [dezindustrializacji](#), w wyniku którego pojawił się problem bezrobocia oraz kryzys gospodarczy. Omawiany proces nie polega na ponownym budowaniu zlikwidowanych zakładów, a na tworzeniu nowych, rentownych przedsiębiorstw o innym profilu lub zmianie sposobu funkcjonowania i zarządzania zakładem. Reindustrializacja zajmuje się głównie stymulacją i rozwojem ośrodków [high-tech](#).

Firma Optopol z Zawiercia jako przykład reindustrializacji

Źródło: dostępny w internecie: optopol.com, tylko do użytku edukacyjnego.

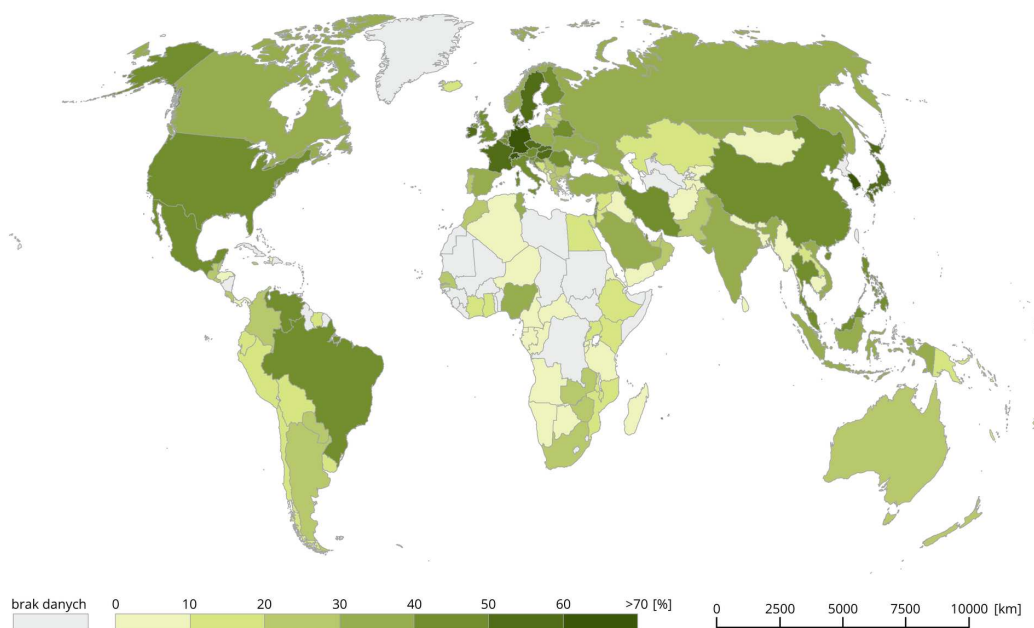

Firma Indesit jako przykład reindustrializacji w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Źródło: dostępny w internecie: mercor.com.pl, tylko do użytku edukacyjnego.

Industrializacja jest to proces uprzemysłowienia, odgrywa bardzo ważną rolę w postępie cywilizacyjnym. Proces industrializacji tworzy nowe miejsca pracy, zwiększa wzrost gospodarczy oraz przynosi zmiany w zarządzaniu systemami społeczno-ekonomicznymi. W szerokiej perspektywie industrializacja zwiększa

znaczenie sektora usług. W sytuacji, w której sektor ten ma przewagę nad sektorem przemysłowym, mamy do czynienia z przejściem gospodarki w erę poprzemysłową (**postindustrialną**). Zmiana w hierarchii sektorów gospodarczych stwarza problemy w relacjach między sektorami. Procesowi temu towarzyszą też kłopoty ekonomiczne i społeczne – pojawiają się postulaty dotyczące powrotu do wcześniejszego układu.

Udział przemysłu wysokich i średnich technologii w produkcji przemysłowej ogółem, 2016 r.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., oprac. na podstawie ourworldindata.org, licencja: CC BY-SA 3.0.

W Polsce reindustrializacja została zainicjowana w 2012 roku utworzeniem programu Inwestycje Polskie. Zakłada on inwestowanie w energetykę oraz infrastrukturę transportową, a jego celem jest aktywizacja gospodarki. W 2017 roku powstał dokument pt. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, nazywany również Planem Morawieckiego. Wskazano w nim potrzebę inwestycji w przemysł nowoczesnych technologii poprzez:

- produkcję pojazdów elektrycznych oraz budowę klastra [elektromobilności](#),
- projektowanie oraz budowę nowoczesnych jednostek pływających (np. statki, promy) i konstrukcję morskich (platformy wydobywcze),
- rozwój technologii lotniczych i kosmicznych,

- budowę centralnego portu lotniczego oraz centralnego dworca kolejowego,
- rozwój [nanotechnologii](#) oraz [nanomateriałów](#),
- produkcję sprzętu, urządzeń medycznych oraz wytwarzanie wyrobów farmaceutycznych,
- rozwój przemysłu meblarskiego poprzez wdrażanie nowych technologii.

Pakt dla Nauki to zestaw propozycji, które mają na celu poprawę sytuacji nauki i polepszenie kondycji uczelni w Polsce. Określone są tam aktualne problemy systemu oraz propozycje ich rozwiązania.

Reindustrializacja jest procesem niezbędnym dla poprawnego funkcjonowania gospodarki. Pozwala na zbliżenie udziału sektora usług z produkcją przemysłową. Brak jest jednak jednoznacznych wytycznych dotyczących ingerencji państwa w gospodarkę.

Reindustrializacja na świecie

Coraz większa liczba firm decyduje się na przeniesienie swojej produkcji z Azji czy Afryki na kontynent, na którym sprzedaż ich produktów jest największa w myśl zasady: „Jeśli produkujesz urządzenia tam, gdzie następnie mają być sprzedawane, nie muszą one płynąć przez połowę świata”. Stosowanie się do tej reguły pozwala zaoszczędzić wiele czasu oraz pieniędzy.

Amancio Ortega Gaona, hiszpański potentat marki odzieżowej oraz twórca marki Inditex (właściciel między innymi marki Zara), zawdzięcza swój sukces między innymi temu, że większość ubrań produkowanych jest w Hiszpanii, a nie dalekich krajach azjatyckich. Rozwiązanie takie znacznie skraca łańcuch dostaw.

Główna siedziba firmy Inditex w Hiszpanii

Źródło: dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, domena publiczna.

Z kolei Herbert Hainer, prezes zarządu firmy Adidas, twierdzi, że konieczne jest przywrócenie produkcji tej marki do głównych rynków zbytu (Europa oraz Stany Zjednoczone). Usprawni to działanie firmy i znacznie ułatwi dostawę nowych kolekcji do sklepów. Według prognoz firmy rozwiązanie to ma zwiększyć zyski nawet o 15% netto w skali roku.

Fabryka firmy Adidas w Niemczech

Źródło: Avda, dostępny w internecie: commons.wikimedia.org, licencja: CC BY-SA 3.0.

Brytyjska marka odzieżowa z blisko 130-letnim doświadczeniem, Jaeger, doszła do wniosku, że po piętnastu latach produkcji poza granicami kraju warto jest ją przywrócić, z zamiarem przyspieszenia procesu wprowadzania towarów na sklepowe półki oraz zwiększenia jakości produktów.

Motorola (marka będąca obecnie w posiadaniu Google) zapowiedziała otwarcie fabryki w teksańskim Fort Worth, gdzie jej plany dotyczą produkcji Moto X, czyli urządzenia, które jako pierwsze w historii tej firmy będzie produkowane tylko na terenie Stanów Zjednoczonych. Wraz z budową zakładu ma powstać blisko dwa tysiące nowych miejsc pracy. Jest to jeden z ważniejszych argumentów przemawiających za lokalną produkcją.

Firma Hitachi Rail Europe z siedzibą w Londynie otworzyła we wrześniu 2016 roku fabrykę szynowych pojazdów w miejscowości Newton Aycliffe. Media nazwały tę strategiczną decyzję firmy powrotem prawdziwej produkcji szynowej do Wielkiej Brytanii (co niewątpliwie pozytywnie wpłynęło na stronę marketingową tej decyzji). Fabrykę każdego miesiąca opuszcza około 35 pojazdów, a zatrudnienie w niej znalazło około 730 osób.

Fabryka pojazdów szynowych Hitachi w miejscowości Newton Aycliffe

Źródło: dostępny w internecie: hulldailymail.co.uk, tylko do użytku edukacyjnego.

Jak widać na podstawie omówionych przykładów, wiele firm w wielu państwach świata przechodzi proces reindustrializacji w celu zbliżenia sektora przemysłu i usług, co pozwala na skrócenie czasu, w którym można dostarczyć produkt klientowi, a także umożliwia zaoszczędzenie wydatków związanych z transportem.

Słownik

dezindustrializacja

proces, w którym następuje zanik tradycyjnych gałęzi przemysłu

high-tech

gałąź przemysłu wykorzystująca najnowsze osiągnięcia naukowe, techniczne i technologiczne, zarówno w procesie produkcyjnym, jak i samym produkcie

elektromobilność

całokształt zagadnień związanych ze stosowaniem pojazdów z napędem elektrycznym

nanotechnologia

dziedzina nauki i inżynierii materiałowej zajmująca się kontrolowanym wytwarzaniem nanostruktur i nanomateriałów oraz metodami służącymi do ich badania i modelowania

Źródło: [Encyklopedia PWN](https://encyklopedia.pwn.pl)

nanomateriały

klasa materiałów, w których wielkość agregatów atomowych (ziaren krystalicznych faz o określonym składzie, agregatów amorficznych, mieszanych struktur częściowo krystalicznych) zawiera się (umownie) w zakresie 1–100 nm

Źródło: [Encyklopedia PWN](https://encyklopedia.pwn.pl)

Film samouczek

Polecenie 1

Zapoznaj się z filmem samuczkiem, w którym skoncentrowano się na omówieniu pozytywnej roli procesów reindustrializacji. Opisz negatywne aspekty tego procesu.

Polecenie 2

Na podstawie filmu wyjaśnij, na czym opiera się krytyka reindustrializacji, zwłaszcza względem automatyzacji. Odpowiedź powinna uwzględniać dwa przykłady odzyskane w internecie.

Trwa wczytywanie danych..

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DCymlx6wP>

Rola procesów reindustrializacji na świecie

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału opisujący rolę procesów reindustrializacji na świecie.

Grafika interaktywna

Polecenie 1

Wyjaśnij, co zapoczątkowało procesy reindustrializacji w Europie.

Polecenie 2

Po zapoznaniu się z prezentacją, odzyskaj informacje dotyczące zmian w gospodarce Unii Europejskiej, które wprowadzono po 2015 roku.

Kliknij, aby uruchomić w trybie pełnoekranowym.

Dla nauczyciela

SCENARIUSZ LEKCJI

Imię i nazwisko autorki: Magdalena Fuhrmann

Przedmiot: geografia

Temat zajęć: Rola procesów reindustrializacji na świecie

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum/technikum, zakres podstawowy, klasa II

Podstawa programowa

XI. Przemysł: czynniki lokalizacji, przemysł tradycyjny i zaawansowanych technologii, deindustrializacja i reindustrializacja, struktura produkcji energii i bilans energetyczny, zmiany wykorzystania poszczególnych źródeł energii, dylematy rozwoju energetyki jądrowej.

Uczeń:

3) analizuje przebieg i konsekwencje procesów deindustrializacji w wybranych państwach świata oraz uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem Europy i Polski.

Kształowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
- kompetencje cyfrowe,
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się,
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne

Uczeń:

- omawia rozwój przemysłu i wskazuje jego etapy,
- wyjaśnia, na czym polega proces reindustrializacji, omawia jego cechy,
- wskazuje państwa, w których zachodzi proces reindustrializacji.

Strategie nauczania: asocjacyjna

Metody i techniki nauczania: blended learning, IBSE

Formy pracy: praca indywidualna, praca w parach, praca w grupach, praca całego zespołu klasowego

Środki dydaktyczne: e-materiał, komputer, projektor multimedialny, zeszyt przedmiotowy

Materiały pomocnicze

Wieloński A., *Geografia przemysłu*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005.

PRZEBIEG LEKCJI

Faza wprowadzająca

- Nauczyciel przedstawia cele lekcji.

Faza realizacyjna

- Nauczyciel rozmawia z uczniami na temat rozwoju przemysłu. Uczniowie omawiają zagadnienia związane z pierwszą rewolucją przemysłową (proces industrializacji).
- Uczniowie notują cechy tego procesu (rodzaj przemysłu, tempo, wpływ na gospodarkę).
- Następnie uczniowie wyjaśniają, czym jest proces dezindustrializacji, jakie są jego zasady i jakie powoduje zmiany w gospodarce. Uczniowie wykonują notatki w zeszytach.
- Uczniowie dobierają się w pary. Ich zadaniem jest wydedukowanie, czym jest reindustrializacja. Propozycję definicji zapisują w zeszytach. Swoje propozycje uczniowie czytają na forum. Zespół klasowy wspomagany przez nauczyciela wybiera najpoprawniejsze i najpełniejsze wyjaśnienie pojęcia. Nauczyciel może przeczytać definicję reindustrializacji z części „Przeczytaj”, aby uczniowie mogli porównać obie wersje.
- Uczniowie zapoznają się z filmem samouczkiem. Następnie w parach sprawdzają poprawność dotychczas sporządzonych notatek. Zaznaczają elementy określone przez nich prawidłowo i nieprawidłowo. We wspólnej dyskusji, nad której przebiegiem czuwa nauczyciel, wyjaśniają, co było nieprawidłowe we wcześniejszych przemysłeniach, jak również przedstawiają skorygowaną wersję. Uczniowie wprowadzają poprawki w swoich notatkach.
- Uczniowie zapoznają się z grafiką interaktywną dotyczącą procesu reindustrializacji Europy.
- Nauczyciel dokładnie omawia każdy z przedstawionych slajdów, podaje przykłady i statystyki. Uczniowie rozszerzają notatki w zeszycie, w grupach wykonują polecenia zawarte w tej części e-materiału. Nauczyciel czuwa nad poprawnością wykonania zadania.

Faza podsumowująca

- Przypomnienie celów lekcji.
- Podsumowanie wiedzy zaprezentowanej na lekcji – pytania nauczyciela i odpowiedzi uczniów.
- Utrwalenie najważniejszych treści, szczególnie tych, które sprawiały uczniom największą trudność.
- Nauczyciel ocenia pracę uczniów podczas lekcji, biorąc pod uwagę ich wkład pracy i możliwości.

Praca domowa

- Wyszukaj w internecie przykłady reindustrializacji w Polsce. Wybierz jeden i opisz jego założenia i cele. Jakie korzyści przynosi? Czy wiążą się z nim jakieś negatywne aspekty? W celu doboru przykładów możesz skorzystać ze stron rządowych, np. Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania danego multimedium

Film samouczek i grafika interaktywna mogą zostać wykorzystane podczas zróżnicowanych tematycznie lekcji dotyczących gospodarki (zakres podstawowy: IX. 1, IX. 2, XI. 1, XI. 2, XI. 3). Będą przydatne również podczas omawiania zagadnień związanych z sektorem przemysłowym w Polsce (zakres rozszerzony: XI. 2, XI. 3).